

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วยในการปฏิเสธการรักษาพยาบาล ในวาระสุดท้ายของชีวิต
ชื่อผู้เขียน	จุฑามาศ บุญบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์พินิจ ทิพย์มณี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ได้ช่วยให้ผู้ป่วยสามารถมีอายุที่ยืนยาว โดยผ่านเครื่องมือทางการแพทย์ เช่น เครื่องช่วยหายใจ เครื่องกระตุ้นหัวใจ ตลอดจนการให้อาหาร ผ่านทางเครื่องมือต่างๆ ทำให้เกิดการรักษาที่กล่าวได้ว่าไม่ได้เป็นการรักษา แต่เป็นเพียงการยืดการตายออกไป เพราะผู้ป่วยไม่สามารถตอบสนองต่อการรักษา ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ทำให้เกิดความทุกข์ทรมานกับผู้ป่วยและถูกลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ลง การรักษาที่ไม่มีที่สิ้นสุดนั้นทำให้เกิดค่าใช้จ่ายจำนวนมหาศาลเป็นภาระทั้งฝ่ายผู้ป่วย ญาติ และบุคลากรทางการแพทย์ สิทธิการปฏิเสธการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยวาระสุดท้ายจึงถูกนำมาบัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายและมีผลบังคับใช้ เพื่อเป็นการรับรอง ผู้ป่วยเพื่อให้ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะปฏิเสธการรักษาที่เกี่ยวกับตนเอง ในวาระสุดท้ายของชีวิตได้ และเพื่อคุ้มครองบุคลากรทางการแพทย์เพื่อให้เกิดความมั่นใจในเรื่องการดูแลรักษาผู้ป่วยว่าเมื่อคนทำตามเจตนาารมณ์ของผู้ป่วยแล้วจะไม่เป็นความผิดอย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าสิทธิการปฏิเสธการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยวาระสุดท้ายนั้นเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่บุคคลอื่นจะต้องยอมรับในการใช้สิทธินั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในภาพรวมเป็นปัญหาทางจริยธรรมมากกว่าปัญหาทางด้านกฎหมาย คือ แพทย์ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายอย่างแท้จริง มีแต่เพียงแนวทางปฏิบัติที่กำหนดหลักการกระทำมาให้แพทย์และแพทย์บางกลุ่มยังเห็นว่าการกระทำของแพทย์ที่จะหยุดการรักษาผู้ป่วยวาระสุดท้ายนั้นเป็นการกระทำที่ผิดจริยธรรม ศีลธรรม ผิดต่อกฎหมาย เพราะว่าแพทย์นั้นมีจรรยาบรรณแพทย์ซึ่งกำหนดไว้ว่ามีหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือผู้ป่วยตั้งแต่เกิดจนกระทั่งผู้ป่วยจากไปอย่างสงบ แพทย์จะหยุดการรักษาไม่ได้ อีกกลุ่มหนึ่งมีความเห็นต่างจากกลุ่มแรกเพราะเห็นว่าหากทำการรักษาผู้ป่วยต่อไปทั้งที่ผู้ป่วยนั้นไม่สามารถที่จะรักษาทางการแพทย์ต่อไปได้ ไม่ว่าจะใช้เทคโนโลยีใดเข้าช่วยเหลือผู้ป่วยก็ไม่สามารถที่ฟื้นคืนเป็นปกติได้นั้นย่อมเป็นการยืดความทรมานผู้ป่วยออกไปมากกว่าที่จะเป็นการ

ช่วยเหลือให้ผู้ป่วยพันทุกซ์ควรที่จะต้องหยุดการรักษาเพื่อให้ผู้ป่วยจากไปอย่างสงบตามธรรมชาติตามเจตนารมณ์ของผู้ป่วยที่แสดงไว้ล่วงหน้า

ดังนั้นแนวทางแก้ไขปัญหานี้จึงควรเป็นไปในลักษณะของการทำความเข้าใจในเรื่องของความตายและเจตนารมณ์ที่แท้จริงของการทำหนังสือแสดงเจตนาปฏิเสธการรักษาพยาบาลโดยพัฒนาจัดทำเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ต้องการตายอย่างสงบตามธรรมชาติ โดยเฉพาะการดูแลรักษาแบบประคับประคองสร้างความเข้าใจต่อญาติผู้ป่วยและตัวผู้ป่วยเองว่าไม่ได้เป็นการทอดทิ้งผู้ป่วยแต่เป็นการช่วยเหลือให้ผู้ป่วยตายอย่างสงบและควรที่จะมีการบอกความจริงและทางเลือกแก่ญาติหรือคนใกล้ชิดของผู้ป่วย เพื่อที่จะไม่ต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยืดการตายออกไป รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องสร้างความรู้ความเข้าใจของสังคมของคนทั่วไปในเรื่องนี้เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้คนทั่วไปยอมรับและเคารพต่อความประสงค์ของผู้ทำหนังสือแสดงเจตนา ผู้เขียนเห็นว่าถ้าบุคลากรทางการแพทย์มีความเข้าใจและปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้ จะมีส่วนช่วยปรับปรุงระบบการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายของสถานพยาบาลต่างๆ และช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในระบบบริการสาธารณสุขโดยรวมอีกทางหนึ่ง

Thesis Title	Legal Problems Concerning the Patient's rights for refusal of medical treatment on terminal illness
Author	Jutamas Boonban
Thesis Advisor	Associate Professor Pinij Thipmanee
Department	Law
Academic Year	2012

ABSTRACT

Current medical progress has helped more patients to live longer through medical devices such as ventilator, defibrillator including feeding food by various tools. It causes the said on treatment that it was not the treatment but only for delaying death on account of the patients could not be responded for medical treatment and helped oneself. The patients would be suffered from the treatment and devalued the patients' human dignity. The endless treatment would be created a great deal of expenses that would be the responsibility to all parties; patient, relatives and medical personnel. The patient's rights for refusal of medical treatment on terminal illness is enacted to be the law and become effective in order to be a guaranty for the patients to have right to refuse self-treatment on terminal illness as well as for protecting the medical personnel in having self-confidence for patients' medical treatment that the medical personnel have done follow to the patients' intention however it would not be an offence.

From the study found that the patient's rights for refusal of medical treatment on terminal illness is the privacy right which others should be accepted to use that right. Overall, there were more moral problems happen than legal problems that are the physician lack of cognitive orientation on care of the sick on terminal illness, there was only the guideline that have already set the method to the physician and some groups of physician deemed that the physician, who withdraw medical treatment to the patients on terminal illness, would be acted as immoral, unethical and illegal act because of the physician should have medical ethics which specified that the physician should be healed the patient from the beginning until the patient died peacefully, the physician cannot stop healing the patient. Another group have different opinion from the first group because they deemed that if the physician continuing to heal the patient even though the

patients could not be treated further, whatever any technologies that the physician use to treat the patient also no reasonable prospect of permanent recovery as a matter of course it will be only prolonging the patients' suffering more than to be assisting the patient to free from suffering. It should be withdrawn medical treatment in order to allow the patient naturally die as the patients' intention that has made advanced directives.

Therefore, the problem solving method should be in aspect of mortuary comprehension and truly intention for making advanced medical directives by developing to be the guideline for taking care of the patients on terminal illness who will be naturally die, especially it will be created the understanding of palliative care to the patient and the patient's relatives which is not an abandonment of the patient but it will be helped the patient peacefully die and should be allowed the relatives or intimate friends to know the truth and the best alternative for not having use new technology in prolonging the death including the respectable cognitive propagation will be mainly produced the social understanding to the people in order to make the people accepted and respected to the intention of the patient's advanced directives. The author deemed that supposing the medical personnel could be understood and observed the intention of this law, it could be helped to improve the medical care on terminal illness procedure for all nursing homes, moreover it also could be helped to reduce all expenses in health service procedure.